

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 235/07-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť E. K., K., zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 3 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 2 písm. c) a e) Dohovoru o diskriminácii žien postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry Košice II v konaní vedenom pod č. k. 1 Pv 1826/2005-72 zo 16. marca 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. K. o d m i e t a pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2007 doručená sťažnosť E. K., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 3 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 2 písm. c) a e) Dohovoru o diskriminácii žien (ďalej len „dohovor o diskriminácii žien“) postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry Košice II

(ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod č. k. 1 Pv 1826/2005-72 zo 16. marca 2007.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že zo strany jej bývalého manžela je na nej od roku 1997 páchané psychické násilie spočívajúce v ponižovaní, pohrdavom správaní, či zamedzovaní v prístupe k ich spoločnému majetku. Sťažovateľka uviedla, že jej bývalý manžel sa voči nej dopúšťal aj fyzického násilia, keď ju 30. apríla 2005 v spánku zhodil z postele, čím jej spôsobil zlomeninu rebra, alebo 13. júla 2005, keď jej troma silnými údermi do tváre spôsobil podvrtnutie krčnej chrbtice. Z uvedených dôvodov sa sťažovateľka počas trvania manželstva, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 11 C 40/2005 z 30. novembra 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 Co P 47/06 z 29. júna 2007, viackrát obrátila na orgány činné v trestnom konaní, ale podľa jej vyjadrenia bola väčšina jej oznámení posúdená ako priestupok.

Sťažovateľka uviedla, že 30. októbra 2005 bolo uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice II (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) ČVS: ORP-1119/1-OVK-K2-2005 začaté trestné stíhanie za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a), e) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Podľa vyjadrenia sťažovateľky v rámci tohto trestného konania bol vykonaný jej výsluch v procesnom postavení poškodenej, výsluchy svedkov, k veci boli zabezpečené listinné dôkazy a do konania bol za účelom vypracovania znaleckého posudku pribratý aj znalec z odboru psychológie. Na základe vykonaných dôkazov bolo uznesením vyšetrovateľa z 29. novembra 2005 predmetné trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 2. decembra 2005 sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím okresnej prokuratúry z 19. decembra 2005 zamietnutá. V dôsledku týchto skutočností podala sťažovateľka 16. januára 2006 podnet Krajskej prokuratúre v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) za účelom preskúmania zákonnosti postupu vyšetrovateľa. Uznesením č. k. KPt 1071/06-10 z 24. februára 2006 prokurátor krajskej prokuratúry konštatoval, že uznesenie vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania, ako aj uznesenie prokurátorky okresnej prokuratúry boli predčasné a nariadil opäť začať trestné stíhanie za uvedený trestný čin.

Uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-1119/1-OVK-K2-2005 z 9. mája 2006 bolo vo veci začaté trestné stíhanie za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. Do konania bol pribratý iný znalec z odboru psychológie, ktorý však podľa vyjadrenia sťažovateľky vypracoval znalecký posudok aj na podklade záverov skôr podaného znaleckého posudku. Sťažovateľka ďalej uviedla, že uznesením vyšetrovateľa z 15. decembra 2006 bolo aj toto trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažovateľka ako poškodená podala proti tomuto uzneseniu sťažnosť, v ktorej spochybnila závery znaleckého posudku. O jej sťažnosti rozhodla prokurátorka okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1 Pv 1826/05-72 zo 16. marca 2007 tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. Po doručení rozhodnutia okresnej prokuratúry podala sťažovateľka podnet krajskej prokuratúre, ktorá jej listom z 1. júna 2007 oznámila, že postup a rozhodnutia vyšetrovateľa a prokurátorky považuje za správne a v súlade so zákonom.

Sťažovateľka sa domnieva, že uvedeným postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry a následne aj postupom krajskej prokuratúry „nedošlo k zjednaniu nápravy a dôslednému vyšetreniu obvinení, s ktorými sa sťažovateľka na orgány činné v trestnom konaní obrátila“. Sťažovateľka je toho názoru, že podaním podnetu krajskej prokuratúre vyčerpala všetky právne prostriedky na ochranu svojich práv, pričom vyslovila názor, že „rozhodnutie“ krajskej prokuratúry z 1. júna 2007, ktoré jej bolo doručené 12. júna 2007, je „posledným rozhodnutím vo veci“.

Porušenie základného práva podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 3 dohovoru vidí sťažovateľka predovšetkým v tom, že orgány činné v trestnom konaní jej neposkytli adekvátnu ochranu pred fyzickým a psychickým utrpením, ktorému je vystavená zo strany bývalého manžela a kvôli ktorému bola nútená vyhľadať lekársku pomoc. Zároveň dodala, že trpí závažným onkologickým ochorením, ktoré si vyžaduje primeranú starostlivosť, ale aj napriek tomu je vystavená zaobchádzaniu, ktoré podľa jej názoru dosahuje taký stupeň intenzity a závažnosti, že je potrebné ho pokladať za kruté a neľudské zaobchádzanie v zmysle uvedených článkov ústavy a dohovoru.

K namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru sťažovateľka okrem iného uviedla: „... v jej prípade štát

prostredníctvom Okresnej prokuratúry Košice II a následne aj Krajskej prokuratúry v Košiciach nezabezpečil efektívne vyšetrovanie jej obvinení voči jej bývalému manželovi a neposkytol jej účinnú ochranu pred protiprávnym konaním jej bývalého manžela, ktoré zasiahlo podstatným spôsobom do jej práva na súkromný život. Došlo tak k porušeniu pozitívnej povinnosti štátu, ktorý sťažovateľke neposkytol ochranu pred násilím.“

Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru. V tejto súvislosti vyslovila názor, že jej právo na účinný prostriedok nápravy bolo porušené tým, že orgány činné v trestnom konaní efektívne nevykonali vyšetrovanie, pričom dodala, že porušenie tohto práva vyplýva aj z obsahu predchádzajúcich častí sťažnosti.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 14 v spojení s čl. 3 a čl. 8 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 2 písm. c) a e) dohovoru o diskriminácii žien sťažovateľka okrem iného uviedla: „Postupom a rozhodnutím Krajskej prokuratúry v Košiciach tak došlo k porušeniu práva sťažovateľky na ochranu pred diskrimináciou. Z vyššie popísaného skutkového stavu vyplýva, že zo strany štátu nedošlo k zabezpečeniu účinnej ochrany sťažovateľky ako ženy prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní proti protiprávnemu konaniu jej bývalého manžela, ktoré je považované za akt diskriminácie.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 1826/2005-72 zo 16. marca 2007 boli porušené jej základné práva podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 3, čl. 8, čl. 13 a čl. 14 v spojení s čl. 3 a čl. 8 dohovoru, ako aj právo podľa čl. 2 písm. c) a e) dohovoru o diskriminácii žien, namietané uznesenie okresnej prokuratúry zo 16. marca 2007 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, zaviazal ju vyplatiť jej primerané finančné zadošťačenie v sume 500 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovateľka zároveň vyslovila požiadavku, že „žiada o nahradenie jej mena a priezviska a mena a priezviska jej právnej zástupkyne iniciálkami a vykrátenie názvu obce v publikovanom rozhodnutí“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Preskúmaním obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že na základe vybavenia podnetu sťažovateľky zo 16. januára 2006 krajskou prokuratúrou bolo uznesením vyšetrovateľa ČVS: ORP-1119/1-OVK-K2-2005 z 9. mája 2006 opäť začaté trestné stíhanie vo veci za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. Po vykonaní procesných úkonov v rozsahu potrebnom na rozhodnutie dospel vyšetrovateľ k záveru, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, a preto trestné stíhanie uznesením z 15. decembra 2006 zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 21. decembra 2006 sťažnosť, o ktorej rozhodla prokurátorka okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1 Pv 1826/05-72 zo 16. marca 2007 tak, že ju ako nedôvodnú zamietla. Následne sťažovateľka podala krajskej prokuratúre podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa

a prokurátorky. Na podnet odpovedala krajská prokuratúra listom z 1. júna 2007, v ktorom sťažovateľke oznámila, že postup uvedených orgánov činných v trestnom konaní považuje za zákonný a správny.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa ustanovenia § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

S prihliadnutím na citované zákonné ustanovenia ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka podala sťažnosť ústavnému súdu za účelom poskytnutia ochrany jej právam predtým, než by vyčerpala všetky právne prostriedky na ochranu svojich práv. Tieto právne prostriedky jej účinne poskytuje zákon o prokuratúre vo svojich ustanoveniach § 31 a nasl. Ústavný súd teda vyslovuje názor, že sťažovateľka mala možnosť domáhať sa ochrany

svojich práv podaním opakovaného podnetu, ktorým by sa na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky domáhala preskúmania zákonnosti vybavenia svojho podnetu krajskou prokuratúrou. Samozrejme, pri splnení podmienok podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre by prichádzalo do úvahy využitie aj ďalšieho opakovaného podnetu, ktorým sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet.

Na takomto využití zákonom predvídaného postupu vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde je nevyhnutné trvať, lebo možnosti ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky poskytnuté zákonom o prokuratúre ústavný súd považuje za účinný prostriedok ich ochrany. V prípade, ak bude aj naďalej sťažovateľka nespokojná s vybavením podnetov zo strany prokuratúry, je možné namietat' porušenia základných práv a slobôd tak podľa ústavy, ako aj podľa dohovoru, ktoré sú na daný prípad aplikovateľné, a orgány prokuratúry to budú musieť vziať do úvahy pri svojich rozhodnutiach (obdobne napr. III. ÚS 87/05, III. ÚS 59/06).

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť pre jej neprípustnosť. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2007